

Recensie: Dounia B. ★★★★****

HetPaleis
vrijdag 12 april 2019

foto © Karolina Maruszak

Recensie:

Mochten er abonnementen zijn zodat je een volledig seizoen kan intekenen om alles te zien wat een actrice neerzet, we zouden blindelings gaan voor eentje met Evgenia Brendes. Wat zij op het podium brengt, straalt zo'n naturel, zo'n authenticiteit uit dat ze ons moeiteloos aan haar lippen weet te hangen. Of het nu haar rol in Romeo en Julia in hetPaleis enkele jaren geleden is, de veel complexere rol in Drie Zusters, of de tv serie Over water waarmee ze zich in Vlaanderen op de kaart heeft gezet voor het grote publiek, vanaf het moment dat ze nog maar een zin in haar vlekkeloos Algemeen Nederlands zegt, gaan we overstag en gaat er een heerlijke rilling door ons lijf. Smullen is dat. Dounia B., de opvolger van het succesvolle Dinska Bronska van Bart Van Nuffelen en Marthatentatief, zoomt deze keer niet in op nieuwkomers die nog maar net in een grootstad (als Antwerpen) arriveren, maar deze die al jaren hier vertoeven. Zij mengen het Nederlands met invloeden en uitdrukkingen uit andere talen (zoals het Marokkaans 'kifesh') en wat hippe jongerentaal ('kapot', 'ewa', 'boeie', enz.) zodat een mengvorm ontstaat ('gij zal zien', 'ik heb gedenkt' â€).
Â De kracht van deze voorstelling is dat ze deze thematiek naar voren schuift. Je voelt ook dat het onderwerp Evgenia na aan het hart ligt met als gevolg dat de emoties die ze moet 'spelen' vanzelf komen vanuit de buik. Brendes, die Kazachse roots heeft, leerde op haar elfde op anderhalf jaar tijd Nederlands toen ze naar ons land kwam.

'Een gewone dag in de (sic.) leven van Dounia B.' gaat naast taal over hoe het is als nieuwkomer om al een tijdje in ons land te wonen wanneer je als kind eigenlijk het ganse huishouden moet runnen omdat je vader 's ochtends slaapt, aan de luie kant is, of gewoon nog een erg traditioneel beeld heeft van de taakverdeling in het gezin, en je samen in niet al te beste omstandigheden leeft. 'Combien coÃ»te le pain?', Dounia weet dan wel niet hoe je dat schrijft, ze weet wel dat het 99 cent kost in de Lidl. Haar kleerkast is zo goed als leeg op een kledingstuk in plastic na waar ze zich wat voor schaamt. Lees: in Vlaanderen is het totaal niet hip. Ze moet zelf voor haar broertjes zorgen, met hen tijdig op de bus zien te geraken (wat zelden lukt omdat de hangjongeren uit de buurt haar aanspreken over een feestje in de tent en haar dans skills willen zien). Hoewel ze van goede wil is, komt ze bijna altijd te laat op school aan. Ze stoot daarmee op een muur van onbegrip, roddel en cynisme bij de medewerkers van het secretariaat van de school met uitspraken als 'Zijn we nog eens te laat?' en 'Er is daar een probleem met de parentale toestand'. Evgenia Brendes is Belgisch kampioene stijldansen geweest, tot haar achttiende danste ze vrij intensief. In deze voorstelling mag ze ook even die vaardigheden kort tonen wanneer ze perfect synchroon met een oude video haar passen zet. Tijdens de dance battle met de ladies of the block (de gepensioneerde dames die Dounia steeds een erg kil gevoel bezorgen) zien we Dounia B. voor fusion gaan. Ballroom dancing op de tonen van Glenn Millers 'In the mood' wordt gemengd met de electronicabeats van de swish swish. Het levert een heerlijke frisse cocktail op.Â Â
Een spreekbeurt moet ze geven over hoe een gewone dag in haar leven eruit ziet. Dounia B. probeert er alles aan te doen zodat ze aan die taak kan ontsnappen door voor een dag een model leerling te spelen en probeert haar doel vast te houden: 'Regel 1: Niet te laat komen. Regel 2: Niets vergeten. Regel 3: Kapot flink meedoen. Regel 4: Anderen bang maken. Regel 5: Onderverhandelen (sic.) 'Ik kuis wel die klas

met nat'. Regel 6: Boos worden parra woest.

Erg herkenbaar is dat. Een spreekbeurt geven is nu niet meteen iets waar veel tieners staan voor te springen. Å%én omwille van privacy redenen willen ze niet tonen in welke soms moeilijke financiële omstandigheden ze moeten leven (wat het extra lastig maakt voor leerlingen die erg op hun gecreëerde 'imago' gesteld zijn). En twee: ze voelen zich zelden zeker van hun stuk om voor een klas in een taal te spreken die ze niet helemaal beheersen. In Dounia B. is het niet anders, zeker wanneer we beetje bij beetje vaststellen dat het meisje eigenlijk zowel de moederfunctie heeft over moeten nemen (voor haar broertjes) en daarnaast nog eens fulltime studente is. Zo komen we te weten dat 3 jaar en 3 maand geleden haar laatste gewone dag in het leven van was, toen Dounia's moeder aan kanker stierf wat Dounia B. brengt tot een zeer geladen, ontzettend emotioneel betoog, en meteen ook verwijt aan het adres van haar leerkracht: 'gij weet maar jij hebt niet gedenkt. (sic.)'

Evgenia Brendes zet al vanaf de allereerste seconde op overtuigende manier een leerlinge uit de basisschool neer. Hier te zien wanneer het publiek in de zaal komt en zij met de knieën tegen elkaar aan haar tafeltje haar huiswerk zit te maken. Een die ook selectief doof is: 'Ik hoor gij wel maar ik doe van nie.' Hoewel het tempo van Dounia B. bij momenten wat aan de lijzige kant ligt, is het zowel inhoudelijk als vormelijk een knappe voorstelling geworden. Brendes gaat in interactie met de geprojecteerde tekeningen van Remy M. Ndown wat een fraaie combinatie oplevert van schaduwspel en animatie o.a. wanneer ze aan de balustrade op een brug naar de autostrade kijkt of wanneer ze de trap van het appartementsblok naar beneden neemt.

Dounia B. is dus absoluut een aanrader al zullen scoutsmeisjes en -jongens daar misschien een andere mening op nahouden: 'Silvy die zit in de scouts. Daar gebeurt iets. Die zegt zo'n stoeme dinges.'

< Bert Hertogs >

Credits: spel: Evgenia Brendes animatie: Remy M. Ndown tekst en regie: Bart Van Nuffelen montage, licht, soundscape: Tim Clement decor: Erki De Vries research: Joyce Loir kostuums: Nushi Lambreva muziek: Milco Geryl, Jazz Meason eindregie: Johan Petit stemacteur: Gert Jochems, Sergej Loupouchanski, Marianne Loots, Rita Van Wesemael, Lea Couzin, Lorenzo Morelli, Mudalawal Larry, Diogo Ferreira Felizardo, Matiz Geubels, Greg Timmermans, Maud Theuwissen, Amir Al-Galal, Liv De Ridder, Ernesto Mortelmans, Damla Wijman assistent animatie: Tom Metdepenningen, Michel Busschots, Robin Martens taaladvies: Ine Schelfout stage : Loes Welkenhuysen speldocent onderzoeksfase: Floor Hengeveld stage onderzoeksfase : Heleen Soontjens productie en realisatie: hetpaleis, MartHaltentatief met dank aan het 5de jaar van: V.B.S. De Kleine Jacob